

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTOR: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R:

Câteva chestiuni în materie de contestațiune la execuțiunea silită,
de d-l Demetru Negulescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție,*
secțiunea I: Societate «Româno-Americană» cu H. Tuman.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Soții * * * — *Obser-*
vațiune de S. R.

Curtea de apel din Iași, secf. II: Gh. Cărlan cu N. V. Chitic.
Tribunulul județului Suceava: H. Helman cu D. Dobrescu și
altul.

BIBLIOGRAFIE.

CÂTEVA CHESTIUNI

IN MATERIE DE

CONTESTAȚIUNE LA EXECUȚIUNEA SILITĂ

Inaintea cărui tribunal trebuie îndreptate contestațiunile?—
Diferența între sistemul român și sistemul francez.— Inaintea cărui
tribunal trebuie dedusă contestațiunea în caz când Curtea de apel
confirmă prima hotărîre și prin respingerea apelului.— Executări prin
comisiune rogatorie.— Contestațiuni.— Acte autentice.— Contesta-
țiuni inaintea judecătorilor.— Critica art. 49 legea jud. de ocol.

Inaintea cărui tribunal trebuie să se îndrepte
contestațiunile? — Articolul 400 din procedura
civilă răspunde la această chestiune:

«*Cererile incidente și toate contestațiile, cari*
s'ar ridică asupra execuției silită sau între părți,
sau de către cei de al treilea interesați, privitoare
la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului
hotărîrii ce se execută, se vor îndrepta la in-
stanța care a încuviințat titlul executoriu».

«*Toate celelalte incidente sau contestații, ce s'ar*
ridică asupra urmăriri înșăși, se vor îndrepta la
instanța care execută hotărîrea».

Aceasta însemnează că, în sistemul legisla-
țiunii române, contestațiile se adresează când la
o instanță, când la cealaltă, după cum este

vorba de contestațiunea privitoare la înțelesul
și întinderea unui dispozitiv, sau de contesta-
țiunea dirijată contra urmăriri înșăși.

Articolul 400 pr. civ. presupune că instanța,
care a investit o hotărîre cu titlul executor,
este diferită de instanța care urmărește.

Legiitorul român face deosebire între instanța
care a investit hotărîrea cu titlul executor și
instanța care execută, și competența tribuna-
lelor sau instanțelor judecătorești, chemate de a
rezolva această contestațiune, va fi diferită, după
cum contestațiunea poartă în contra învestirii
înșăși cu titlul executor, sau dacă contestațiunea
poartă în contra execuțiunii înșăși. În cazul
dintâiu, contestațiunea trebuie îndreptată la tri-
bunalul care a investit sentința cu titlul exe-
cutoriu, în cazul al doilea contestațiunea trebuie
îndreptată la tribunalul care urmărește; și de
altminteri lucrul se explică și este cât se poate
de rațional.

Să presupun o Curte de apel care a dat o
deciziune, care trebuie executată; articolul
372 pr. civ. arată cum se execută hotărîrea
dată de Curtea de apel.

Iată ce zice articolul 372 din pr. civ.: «*Ho-*
tărîrile desăvârșite pronunțate de tribunale se vor
execută prin mijlocirea lor.

«*Dacă hotărîrea desăvârșită este a unei Curți,*
cererea de executare se va îndrepta la acea Curte,
care o va execută prin tribunalul care a judecat
în întâia instanță.

«*Executarea atât la tribunale cât și la Curți*
se va face de către agenții de executare alăturați
pe lângă tribunale și Curți, potrivit regulamen-
tului lor și cu plata însemnată prin tarife».

Dacă hotărîrea desăvârșită este a unei Curți

de apel, cererea de executare se va îndreptă la acea Curte de apel, care a dat-o și care o va executa prin mijlocirea tribunalului, care a judecat în prima instanță. Curtea de apel, atunci când dă o hotărîre rămasă definitivă, pe care o învestește cu formulă executorie, nu execută deadreptul ci trimite hotărîrea, în baza articolului 372 din procedura civilă, tribunalului spre executare. Iată dar, două instanțe: una, Curtea de apel, care a dat hotărîrea, a investit-o cu titlul executoriu, și o a doua instanță, tribunalul, care execută această hotărîre; instanțe chemate să se pronunțe una în contra investirei, în caz de contestațiune, și alta în contra executării însăși.

Să presupun o parte care va voi să conteste investirea cu titlul executor, sau care susține că rău s'a interpretat dispozitivul într'un sens sau altul. În acest caz contestația aceasta nu se poate îndreptă la tribunal, ci la Curtea de apel, căci ea este, conform articolului 400 pr. civ., instanța care a dat hotărîrea, și prin urmare, ea este instanța care trebuie să judece contestațiunile asupra acestor puncte.

Prin urmare, când contestațiunea se face pe motiv că dispozitivul hotărîrei care s'a dat, nu are sensul care trebuie să-l aibă, sau dacă dispozitivul nu este clar, contestațiunea se face la Curtea de apel. Când însă se susține că deși hotărîrea este bine dată, că deși dispozitivul este clar, că deși ea este bine investită cu titlu executoriu, însă debitorul nu trebuie urmărit în anumite bunuri, căci acele bunuri nu pot după lege să fie urmărite; cu alte cuvinte, dacă cineva îndreptează o contestațiune contra urmăririi însăși, contestațiunea trebuie să se judece de tribunalul de județ care este chemat să execute.

Iată distincțiunea pe care o face legiuitorul român — distincțiune cât se poate de rațională, căci în primul caz, de care am vorbit, Curtea de apel va fi singura, care va ști sensul dispozitivului, va fi singura chemată să-și modifice dispozitivul, sau să-și retragă formula executorie, pe care a dat-o, căci cum s'ar putea să vie un tribunal, care este o instanță inferioară, să anuleze formula executorie, pusă pe o hotărîre de o instanță superioară care-i ordonă executarea?

Din contră, când este vorba de urmărire însăși, va fi chemat tribunalul să se pronunțe, în cazul când urmărire este rău îndreptată, de oarece singur tribunalul va fi în măsură să vadă dacă contestatorul este sau nu îndreptățit în contestațiunea făcută.

Diferența între sistemul român și sistemul

francez. — Legiuitorul francez distinge ca și legiuitorul român două feluri de contestațiuni și anume: contestațiuni principale și contestațiuni incidente.

Dacă este vorba de o *contestațiune principală*, articolul 475 din condica franceză, ne spune că contestațiunile principale se vor face la tribunalul care a dat hotărîrea, pe care partea caută să o sfărâme prin contestațiunea principală. Iată ce ne spune articolul 475 din procedura civilă franceză: «*La tierce opposition formée par action principale sera portée au tribunal qui aura rendu le jugement attaqué.*»

Dacă este vorba, din contră, de o contestațiune incidentă, de o contestațiune născută în timpul unei instanțe deschise, adică dacă în contra unei persoane se dirigiază o urmărire și dacă în timpul acestei urmăririi, deja deschise, se face o terță opozițiune, în acest caz articolul 475 din codul de procedură franceză ne spune: «*La tierce opposition incidente à une contestation dont un tribunal est saisi, sera formée par requête à ce tribunal, s'il est égal ou supérieur à celui qui a rendu le jugement.*»

Și articolul 476: «*S'il n'est égal ou supérieur, la tierce opposition incidente sera portée, par action principale, au tribunal qui aura rendu le jugement.*»

Legiuitorul francez distinge: dacă această contestațiune incidentă, făcută în timpul instanței deschise, tinde să sfărâme o hotărîre a unui tribunal egal sau inferior în grad tribunalului înaintea căruia instanța este deja deschisă, acest tribunal va fi competente de a se sesiza de această contestațiune; dacă, din contră, prin contestațiunea incidentă se tinde a se sfărâma o hotărîre a unui tribunal superior tribunalului, unde instanța este deja deschisă, în acest caz părțile vor trebui să se adreseze la instanța superioară, care a dat hotărîrea, pentru a face acolo contestațiunea.

Legiuitorul român nu face această distincțiune pe care o face legiuitorul francez.

Înainte cărui tribunal trebuie dedusă contestațiunea în caz când Curtea de apel confirmă prima hotărîre prin respingerea apelului. — Un tribunal de județ dă o sentință, se face apel și Curtea, chemată să judece acest apel, îl respinge. Respingând apelul este cestiunea de a se ști ce a rămas definitiv?

A rămas definitivă hotărîrea Curții de apel, care a respins apelul, sau a rămas definitivă sentința tribunalului, care a fost apelată, și atunci, care este hotărîrea care trebuie să fie investită cu formula executorie?

Dacă se susține că hotărîrea tribunalului a rămas definitivă, prin respingerea apelului, atunci va trebui ca sentința acestui tribunal să fie investită cu formula executorie și tot acel tribunal să o și execute; în acest caz, toate contestațiunile se vor îndrepta la acel tribunal.

Dacă, din contră, vom zice că Curtea de apel, respingând un apel, dă o hotărîre definitivă, atunci hotărîrea Curții de apel este aceea care se investește cu formula executorie și ea se execută, conform art. 372 din pr. civ., prin intermediul tribunalului de județ.

Se vede imediat consecințele la care se ajunge: hotărîrea de respingere trebuie investită cu formula executorie și atunci vom avea două instanțe: una care a dat această hotărîre și care o investește cu titlu executoriu și alta care va fi sezisată cu executarea ei.

Această cestiune este foarte discutată și chiar instanțele judecătorești dela noi variază în această privință.

În remarcabila lucrare de procedură civilă a lui Glasson se susține sistemul că atunci când Curtea de apel respinge un apel, sentința tribunalului rămâne definitivă, deci ea trebuie să fie investită de tribunal cu formula executorie și tot tribunalul să o execute. «L'effet dévolutif de l'appel a cessé et si cela est vrai, il faut admettre que c'est la décision des premiers juges qui reste debout et qui doit être exécutée¹⁾».

Eu cred că trebuie să se adopte cel de al doilea sistem: că, deși Curtea de apel a respins un apel, trebuie să se considere ca definitivă deciziunea Curții de apel, iar nici de cum sentința tribunalului în contra căreia s'a făcut apelul.

Mai întâi, prin efectul devolutiv al apelului, sentința tribunalului, care a fost apelată, s'a încorporat în deciziunea Curții de apel și prin urmare, când o Curte de apel respinge un apel, însemnează că și însușește cea hotărîre d'împreună cu toate motivele din acea sentință, care a fost apelată, deciziunea Curții de apel este aceea care a rămas definitivă.

Dar voiu căută să mai dau și alte argumente în sprijinul acestei păreri.

Dacă se admite sistemul, susținut de Glasson, că hotărîrea tribunalului a rămas în picioare, că ea este aceea care a rămas definitivă, că ea trebuie să fie executată, și că hotărîrea Curții de apel nu a făcut altceva decât să consacre prima hotărîre, atunci naște întrebarea în contra căreia hotărîri se face recurs în Casație; în

contra hotărîrei tribunalului sau în contra deciziunii Curții de apel?

Incontestabil că în contra deciziunii Curții de apel se va face recurs la Casație; și dacă Curtea de casație casează, unde va trimite să judece? Totdeauna înaintea unei alte Curți de apel.

Curtea de casație casând, trimite la o Curte de apel, căci în caz contrariu ar fi trebuit să se caseze sentința tribunalului de județ și să trimeată spre judecare tot unui tribunal de județ, încât se vede imediat că deciziunea Curții de apel este aceea care a rămas definitivă. Dar mai este și un alt motiv: dacă s'ar admite sistemul lui Glasson, atunci toate contestațiunile ivite, fie asupra titlului executoriu, fie asupra urmării însăși, trebuiesc îndreptate la tribunalul de județ, pentru că hotărîrea tribunalului ar fi aceea care a rămas definitivă.

Dacă toate contestațiunile ivite se vor îndrepta la tribunalul de județ, pentru că sentința tribunalului a rămas definitivă, ce ar trebui să zicem când se face o contestațiune relativă la investirea cu titlu executoriu, și tribunalul de județ ar fi chemat ca să judece ceea ce a făcut Curtea de apel? Sau când partea contestatoare susține că atunci când i s'a respins apelul nu a fost bine citată, că în contra ei nu au fost bine îndeplinite formele procedurale?

Dacă s'ar admite acest sistem, tribunalul de județ ar trebui să judece dacă Curtea de apel a judecat bine când a respins apelul, sau dacă au fost bine sau rău îndeplinite actele de procedură înaintea Curții de apel; încât s'ar ajunge la consecința ca un tribunal, care este o instanță inferioară, să judece actele făcute de Curtea de apel care este o instanță superioară în ierarhia organelor judecătorești.

Execuții prin comisiune rogatorie. — Contestațiuni. — Am văzut, cum o Curte de apel dă o deciziune rămasă definitivă și cum executarea acestei deciziuni se face prin intermediul tribunalului de județ, care a judecat în prima instanță; dar se poate întâmpla ca un tribunal de județ să dea o sentință, care să rămână definitivă, și să fie nevoie ca un alt tribunal să o execute. În acest caz se vede imediat unde se îndreptează contestațiunile, căci articolul 400 din procedura civilă o spune destul de clar.

Un tribunal de județ, de exemplu tribunalul Ilfov, dă o sentință rămasă definitivă și pe care tribunalul o investește cu titlu executoriu; această sentință trebuie executată în județul Prahova. Tribunalul Ilfov, care a dat această sentință, care

1) Glasson, Procedure civile.

a rămas definitivă, nu poate să o execute singur pentru că executarea trebuie să se facă în alt județ unde el nu este competent. Ar trebui deci, ca să se poată executa această sentință în județul Prahova, să se ceară, prin o comisiune rogatorie la tribunalul de Prahova, ca să se ocupe cu executarea acestei sentințe venită de la tribunalul de Ilfov, și cu acest sistem există un tribunal care a dat titlul executoriu, și un alt tribunal care execută. Ce se întâmplă însă în practică? Sunt tribunale cari, din momentul ce au investit cu titlu executoriu o sentință, se cred îndreptățite să execute ele însăși această sentință, o trimit la portărei să o execute, și portăreii la rândul lor o trimit la portăreii din județul unde trebuie să se facă urmărirea pe baza acestei sentințe. Această practică este absolut greșită, căci prin sistemul acesta ar însemna că un tribunal este competent să instrumenteze în alt județ, și cum competența unui tribunal este limitată, trebuie adresată executarea prin comisiune rogatorie de la tribunal la tribunal, iară nu de la portărei la portărei.

Acte autentice. — Ce se întâmplă însă când executarea, despre care am vorbit, nu se face pe baza unei sentințe rămase definitive, ci se face pe baza unor acte autentice investite cu titlu executoriu? Conform art. 20 din legea autentificării actelor, instanța care le-a investit cu titlu executoriu trebuie să fie sezistată cu contestațiunea ce se face la executarea acestor acte autentice.

Contestațiuni înaintea judecătorilor. Critica articolului 49. — Legea judecătorilor de ocoale, pusă în aplicare la 1 Mai 1908, a dat în competența judecătorului de ocol să autentifice acte de orice valoare cu condițiunea ca una din părțile cari iau parte la alcătuirea actului, care se autentifică, să fie sătean care locuiește în ocolul rural sau să fie vorba de un imobil rural situat în acel ocol. Îndeplinindu-se una din aceste condițiuni, judecătorul rural devine competent de a autentifica actele prezentate până la orice valoare; prin urmare un act de o valoare considerabilă va putea să fie autentificat de judecătorul de ocol rural, și tot el va investi actul autentic cu titlu executoriu în cazul când va trebui să se facă o urmărire forțată în contra debitorului.

Articolul 49 din legea judecătorilor de ocoale spune: „Judecătorii de ocoale investesc cu formula executorie actele autentificate de ei și dau ordinele pentru executarea lor.

„Ei judecă, în primă și ultimă instanță, până

la 300 lei inclusiv și cu drept de apel când obiectul contestațiunii e mai mare de 300 de lei, toate contestațiunile ce s'ar ivi din partea oricui cu prilejul acestor executări“.

Un judecător de ocol rural dând ordin de executare a unui act autentificat de el, în condițiunile pe care le-am arătat mai sus, se vor ivi diferite contestațiuni la acea executare. Legiuitorul ne spune că judecătorii de ocoale vor fi competenți de a judeca asemenea contestațiuni. Ei judecă în primă și ultimă instanță până la trei sute de lei inclusiv și cu drept de apel, când obiectul contestat este mai mare de trei sute de lei, toate contestațiunile ce se vor ivi cu prilejul executărilor. Cu alte cuvinte, valoarea contestațiunii determină competența judecătorului de ocol în prima și în ultima instanță.

Dar o cestiune foarte importantă, care va da naștere la dificultăți, este aceea de a se ști cine anume va judeca contestațiunile mai mari de trei mii de lei. Din momentul ce judecătorul de ocol rural este competent de a autentifica acte până la orice valoare, vor fi contestațiuni până la o valoare considerabilă, cari se vor purta dinaintea judecătorului de ocol rural, și atunci cine va fi competent de a judeca contestațiunile mai mari de trei mii de lei?

Legiuitorul cel nou în articolul 27¹⁾, spunând că competența judecătorului este limitată, până la trei mii de lei, în toate cererile principale sau *incidentale*, înseamnă, în mod evident, că contestațiunea la o executare mai mare de trei mii de lei nu va putea fi judecată de către judecătorul de ocol rural, ci de către tribunalul de județ.

Acest sistem ce rezultă din articolul 27 al noii legi, este în contradicție absolută cu articolul 400 din procedura civilă. După articolul 400 toate contestațiunile și cererile incidente, se ridică la instanța care a investit actul cu formula executorie; cum s'ar putea concepe ca o parte să vină înaintea tribunalului de județ, să susțină că tribunalul de județ este competent, fiindcă este vorba de o valoare mai mare de trei mii de lei? Tribunalul de județ îi va respinge cererea, căci tribunalul judecă contestațiunea la executare, conform articolului 400 din proced. civilă, „numai relativ la un act sau la o hotărâre pe care a dat-o și pe care a investit-o cu formula executorie; ori, din momentul ce judecătorul de ocol este cel care a investit

1) Art. 27. «Judecătorul de ocol judecă toate cererile în materie personală și mobilă, civile sau comerciale, accesorii sau *incidentale*, în prima și ultima instanță până la valoarea de trei sute lei inclusiv capital și procente reclamate, și cu drept de apel până la valoarea de 3.000 lei inclusiv, capital și procente reclamate».

actul autentic cu formula executorie, el este competente să judece această contestațiune.

Naște atunci întrebarea : unde se duc părțile să se judece în contestațiunea lor? S'ar putea susține, pentru a înlătura contradicția, pe care am arătat-o, că legiuitorul în articolul 49 a abandonat sistemul admis de articolul 27. Și atunci ajungem la acest rezultat că pentru orice valoare ar fi acele contestațiuni, se vor judeca de către judecătorul de ocol rural, căci el a autentificat actul în condițiunile ce am arătat. Din spiritul întregii legi, deși legiuitorul a arătat că a mărit competența judecătorului de ocol numai până la trei mii de lei, totuși, în materie de contestațiune, i se dă o competență extraordinar de mare. Iată la ce consecință am ajuns : poate fi contestațiuni de valoare însemnată, ele vor fi purtate la judecătorul de ocol rural.

DEMETRU NEGULESCU

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 16 Martie 1910

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Societatea «Româno-Americană» cu H. Tuman

CONCESIUNI PETROLIFERE. — APEL. — EFECT DEVOLUTIV. — PROBE. — ADMINISTRARE ÎN APEL. — DACĂ ACELAȘ PRINCIPIU SE APLICĂ ȘI ÎN MATERIE DE CONSOLIDARE. — ART. 332 ȘI 333 PR. CIVILĂ. — ART. 7 DIN LEGEA CONSOLIDĂRILOR.

Principiul devolutiv al apelului, potrivit căruia în instanța de apel se pot face toate probele cari nu au fost făcute la prima instanță, se aplică și în materie de consolidare a drepturilor de concesiuni petrolifere, în legea specială a consolidărilor neexistând nici o dispoziție care să deroage dela acest principiu.

No. 144. — Casată, în urma recursului făcut de Societatea «Româno-Americană», deciziunea Curței de apel din București, secțiunea I, No. 7 din 1907, dată în procesul cu H. Tuman.

S'au ascultat : d-l avocat Al. Bilciurescu, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat G. Negulescu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Exces de putere. Violarea art. 332 și 333 pr. civilă, cari stabilesc caracterul devolutiv al apelului.

«Greșită interpretare a art. 7 din legea consolidărilor și violarea principiului că la dreptul comun nu se poate dorogă decât printr'un text expres de lege.

«Cerând a dovedi cu martori că concedenții noștri erau posesori de fapt ai terenurilor în litigiu, Curtea ne respinge cererea pe motiv că această probă nu se poate propune și admite pentru prima oară la Curte».

Având în vedere că, prin decizia supusă recursului, Curtea de apel a respins proba cu martori invocată de recurenta societate spre a dovedi că concedenții societății au fost posesorii terenurilor în litigiu atunci când ei le-au condat societății cu acte anterioare concesiunii intimatului H. Tuman, pentru motivul că o asemenea probă, nefiind făcută înainte comisiei de consolidare, nu poate să fie invocată pentru prima oară înaintea Curței de apel;

Considerând că, în virtutea principiului devolutiv al apelului din dreptul comun, în instanța de apel se pot face toate probele cari nu au fost făcute la prima instanță;

Că, pentru ca acest principiu din dreptul comun să nu fie admis în materie de consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere, trebuie ca în această lege specială să existe o dispoziție care să deroage în mod expres;

Considerând că o asemenea dispoziție derogatorie nu este prevăzută nici în art. 7, care institue dreptul de apel în asemenea materie, și nici în vre-un alt text de lege; că instanța de apel înființată de această lege specială, rămâne guvernată de principiile generale ale dreptului comun, afară de derogățiunile expres prevăzute în art. 7 relative la termenul de apel, la suprimarea dreptului de opoziție, la termenul în care trebuie judecat apelul și la urgența și precăderea ce li se dă acestor afaceri;

Că, din aceste excepțiuni dela dreptul comun, anume prevăzute în legea specială care ne preocupă, nu se poate deduce intenția legiuitorului de a nu admite principiul general al devoluțiunii apelului;

Că, prin urmare, Curtea de apel hotărînd că proba cu martori nu poate fi cerută pentru prima oară înaintea ei, deși o asemenea dispoziție nu există în această materie, a adăogat la textul art. 7 sus citat și deci a comis un exces de putere și a interpretat greșit acest articol.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 28 Aprilie 1910

Președinta d-lui D. G. Maxim, președinte

Soții * * *

DIVORȚ. — AN DE ÎNCERCARE. — MĂSURĂ LUATĂ ÎN APEL DE CURTE. — ART. 241 C. CIV.

În materie de divorț, Curtea poate să acorde soților, în apel, anul de încercare, dacă această măsură nu a fost luată de tribunalul de prima instanță.

No. 903. — S'au ascultat : d-nii avocați G. Elefteriu și C. Cernescu, din partea soțului; d-nii avocați I. Th. Florescu și C. Papadopol, pentru soție; d-l procuror G. Drăghici, în concluziuni.

Curtea,

Asupra acțiunilor conexe de despărțenie a soților X...

Având în vedere împrejurările în care s'au desfășurat ambele cereri și mijloacele de dovedire discutate;

Considerând că, în aprecierea sa, Curtea găsește că este posibilitate ca după trecerea unui spațiu de timp disidențele dintre soți să dispară și traiul comun al soților dorit și în interesul copiilor să reînceapă;

Considerând că legiuitorul, în interesul menținerii căsătoriilor, a și prevăzut anume mijloace de încercare, îndrituind prin art. 242 din codicele civil tribunalul de a amâna judecata un an, de încercare, spre a se putea ajunge la împăcare;

Considerând că această dispozițiune de amânare este o măsură generală ce poate dar fi luată în orice studiu a procedurii de judecată, atât de prima cât și de a doua instanță, căci apelul fiind devolutiv și întrucât legiuitorul în procedura specială a divorțului prescriind numai urgența, este neîndoios că această măsură a urgenței se referă numai la sorocirea cauzei în apel, și nu înlătură aplicațiunea dispozițiunii anului de încercare, dacă n'a fost acordată de prima instanță, măsură prescrisă printr'un text formal, și care dar poate fi pusă în aplicațiune de a doua instanță, în lipsa unui text restrictiv;

Considerând că acest fel de interpretare a dispozițiunii legale menționată este în acord cu intențiunea legiuitorului care 'și propune de a aduce pe soți la comuna viețuire, dacă este posibil, și conformă echității după care citata măsură de ocrotire a familiei trebuie aplicată fără distincțiune ori decâte ori e găsită ca folositoare în interesul ajungerei scopului legiuitorului, și deci este în atributul Curței a o examina și aplica dacă n'a fost discutată și aplicată de prima instanță;

Considerând că astfel Curtea găsind în specie că este loc a se face aplicația art. 242 din c. civ.;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. G. Maxim, acordă anul de încetare.

Semnați : D. G. Maxim, Al. Negrescu, Th. A. Brăiloiu.

Observațiune.— Facultatea ce au judecătorii de a impune soților aflați în instanță de divorț un an de încercare, aparține ea numai tribunalului, sau există și la Curte atunci când judecătorii dela prima instanță nu au uzat de dânsa ?

Deciziunea ce publicăm mai sus se pronunță în sens afirmativ, stabilind că dispozițiunea art. 241 din codul civil este o măsură generală ce poate fi luată în orice stadiu al procedurii de judecată, atât la prima cât și la a doua instanță, căci apelul fiind devolutiv, și întrucât legiuitorul în procedura specială a divorțului prescriind numai urgența, este neîndoios că această măsură a urgenței se referă numai la sorocirea cauzei în apel și nu înlătură aplicațiunea dispozițiunii anului de încercare, dacă n'a fost acordată de prima instanță, măsură pre-

scrisă printr'un text formal și care dar poate fi pusă în aplicațiune de a doua instanță, în lipsa unui text formal.

Chestiunea e însă controversată. Se susține, în adevăr, într'o părere contrară, că judecătorii dela Curte nu au aceeaș facultate, pentru motivul că, în apel, procedura fiind mai expeditivă, ei nu au aceleași elemente de apreciere pe cari le au judecătorii dela prima instanță, ca unii ce cunosc mai bine părțile, spre a putea judeca dacă împăcarea este sau nu cu putință. Cpr. C. Galați, I, *Dreptul* din 1892, No. 68. Vezi și C. Iași, *Dreptul* din 1884, No. 68; C. Paris, Sirey, 1903. 2. 113 și D. P. 1905. 2. 53. Cpr. în acelaș sens, Willequet, *Du divorce*, pag. 171; Baudry et Chauveau, III, 147; Pand. fr., *Divorce*, 2378; Em. Dan, observ. în *Cr. judiciar* din 1906, No. 65. — *Contrà* : Cas. rom., *Dreptul* din 1892, No. 68; Répert. Dalloz, *Supplément*, v^o *Divorce*, 451; Vraye et Gode, *Divorce*, I, 301; T. Hue, II, 378, p. 404; Goirand, *Divorce*, pag. 163 (ed. 9-a); Laurent, *Supplément*, I, 690; Da la Bigue de Villeneuve, *Éléments de droit civil*, I, 496 (ed. 2-a); Nacu, I, pag. 448, No. 57. Vezi, de altmintrelea, Comentarul de drept civil al d-lui profesor D. Alexandresco, t. II, pag. 38, nota 3 (ed. 2-a).

În orice caz, Curtea n'ar mai putea acorda din nou anul de încercare, după ce el a fost acordat de tribunal (Vraye et Gode, I, 301; Neagu, I, pag. 462, No. 12). După legea franceză din 1886, acest termen nu mai e de un an, ci de șase luni, și poate fi acordat chiar când despărțenia se cere pentru adulter. S. R.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 30 Aprilie 1910

Președinta d-lui Em. Cernătescu, consilier

C. Carlan cu N. V. Chitic

HOTĂRÎRI.— TITLU EXECUTOR.— SOMAȚIUNE.— APEL.— TERMEN.— TARDIVITATE.— ART. 157, 318 387 PR. CIV.

Incunoștiințarea făcută datornicului conform art. 387 din procedura civilă, mai înainte de a se execută o hotărîre, poate cu suficiență înlocui comunicarea pe care o cere art. 157 pr. civ. și poate servi drept punere în întârziere pentru exercițiul drepturilor de atac contra hotărîrii judecătorești. Este deci tardiv apelul declarat de partea nemulțumită contra hotărîrii primei instanțe, dacă a fost făcut peste termenul de două luni, cu începere dela data când i-a fost comunicată hotărîrea tribunalului investită cu titlu executoriu, cu toate că această hotărîre eră susceptibilă de apel.

S'au prezentat : apelantul Costache Carlan, asistat de d-l avocat Gr. Vasiliu-Prut ; intimatul Nicolae V. Chitic, asistat de d-l avocat Gh. Nether.

Curtea,

Asupra incidentului ridicat din partea intimatului, prin d-l avocat Gh. Nether, prin care tinde a se declara tardiv apelul făcut de Costache Cărlan în contra sentinței tribunalului Bacău, cu No. 67 din 3 Februarie 1909 :

Considerând că din procesul-verbal încheiat de agentul judecătoresc al corpului de portărei de pe lângă tribunalul Bacău, aflat la dosar, se constată că copie de pe hotărîrea atacată cu apel, investită cu formula executorie, împreună cu o somațiune, s'a comunicat lui Costache Cărlan, conform art. 74 și 137 din procedura civilă, în ziua de 11 Iunie 1909, iar apelul l-a introdus la 10 Septembrie 1909, adică peste termenul de două luni, prevăzut de art. 218 pr. civilă;

Având în vedere că deși altă comunicare a sentinței atacată, afară de cea a acestei sentințe investită cu formula executorie, n'a mai avut loc, aceasta nu poate îndreptăți pe apelant, după cum susține, a se considera ca necomunicată hotărîrea și prin urmare a se admite apelul ca făcut în termen, căci, din contra, este dovada puternică că apelantul, deși deșteptat prin o hotărîre condamnatore în contra sa și investită cu titlul executoriu, nici după aceasta, în termenul fatal de două luni prevăzut de lege, n'a uzat de calea apelului;

Considerând că comunicarea hotărîrei investită cu formula executorie, este ca și comunicarea cerută de art. 137 pr. civilă, făcută de agentul judecătoresc și după cerea părții câștigătoare și prin urmare de natură a încunoștiința pe partea condamnată că adversarul său înțelege a uză de dreptul ce-i dă hotărîrea comunicată, adică constituie o somațiune pentru parte de a executa hotărîrea sau de a o ataca pe căile legale; că, formula executorie pusă pe hotărîre nu împiedică ca comunicarea să producă acest efect, ci, din contra, constituie o somațiune și mai energică decât simpla comunicare;

Considerând că, astfel fiind, apelul este făcut peste termen și incidentul de tardivitate se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Em. Cernătescu, în majoritate, admite incidentul.

Semnați: Em. Cernătescu, C. N. Buzdugan, N. V. Leonescu.

Opiniune

Considerând că punerea în întârziere pentru exercițiul drepturilor de atac contra hotărîrilor judecătorești, având de urmare a aduce eventual decăderi din aceste drepturi, mijloacele prin cari se poate lua această măsură de punere în întârziere, nu pot fi altele decât numai acele prevăzute de lege în acest scop, și deci ele nu se pot înlocui prin altele, orcât de asemănătoare și orcât ce energice ar fi ele, când acelea sunt create de lege în alt scop; că, dacă este așa, și intrucât legea, prin art. 137 pr. civilă zice că după ce hotărîrea dată în lipsă, sau față cu părțile, va fi redactată, ea se va putea trimite în copie fiecărei părți. Această copie se va lăsa la persoană, sau

la domiciliu sau reședință, și agentul judecătoresc va procede potrivit art. 79 sau 75 din acest cod, iar textul art. 318 pr. civilă zice că termenul de apel va curge din ziua primirii hotărîrei, potrivit art. 74 și 75 ai acestui codice; urmează ca necesitate că numai această comunicare făcută conform dispozițiilor art. 137 pr. civ., poate servi ca mijloc de punere în întârziere pentru exercițiul dreptului de apel, și ea dar nu poate fi înlocuită prin comunicarea titlului executor făcută potrivit art. 387 și 388 pr. civilă, care comunicare are cu totul alt scop, acel de a pune în vederea părții urmărite ce condamnățiune trebuie să satisfacă spre a înlătura executarea silită a ei.

Pentru aceste motive, am fost de părere a se respinge ca neîntemeiată excepțiunea de tardivitatea apelului.

Semnat, C. Grigoriu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VASLUI

Dudiența dela 22 Maiu 1909

CAMERA DE CONSILIU

Președînța d-lui Al. Viforeanu, președinte

H. Helman cu D. Dobrescu și altul

ANCHETA «IN FUTURUM». — COMPETENȚĂ. — JURISDICTIUNE GRAȚIOASĂ.— ART. 66 § 4 PR. CIVILĂ.

ANCHETA «IN FUTURUM». — HOTĂRÎRI. — DACĂ SUNT DATE CU DREPT DE OPOZIȚIE.— ART. 104 § 3 ȘI 151 PR. CIVILĂ.—

ANCHETA «IN FUTURUM». — INSTANȚĂ. — CHESTIUNI RELATIVE LA FONDUL DREPTULUI. — DACĂ POT FACE OBIECTUL UNEI DISCUȚIUNI.

1° Cererile de anchetă *in futurum* făcute pe baza art. 66 § 4 din procedura civilă, sunt de competența jurisdicției grațioase, pentru motivul că prin aceste cereri nu se urmărește stabilirea unui drept potrivit, ci asigurarea unei dovezi în vederea unui proces viitor.

2° Cererile de ancheta *in futurum*, fiind de competența jurisdicțiunei grațioase, se dau, potrivit art. 104 § 3 pr. civilă, fără drept de opoziție, și deci nu este loc la aplicarea art. 151 pr. civilă.

3° Instanța chemată a se pronunța asupra cererii de anchetă *in futurum* nu poate deslegă chestiunile relative la fondul dreptului, ce formează sau va forma obiectul unui proces viitor, ci are numai a examina dacă faptele a căror constatare se cere pot sluji reclamantului în procesul ce a intentat sau va intenta în viitor.

Tribunalul,

Având în vedere că Herșcu Helman, comerciant domiciliat în Iași, a chemat în judecată înaintea tribunalului Ilfov pe Dimitrie Dobrescu, proprietar, domiciliat în București și pe Berman Wolfsohn, agricultor domi-

ciliat în comuna Tăcuta județul Vaslui, pentru anularea ordonanței prezidențiale No. 146 din 24 Martie 1909, a prezidentului tribunalului Ilfov secția IV-a și a transacției autentificată de tribunalul Ilfov secția de notariat sub No. 3896 din 1909, prin care s'au lezat drepturile reclamantului ca asociat a lui Berman Wolfsohn la exploatarea moșiei Focșasca, de oarece s'a rezolvit contractul de arendă a acestei moșii, iar Berman Wolfsohn s'a recunoscut dator lui D. Dobrescu cu suma de 14.000 lei pentru daunele cauzate acestuia ca arendaș a numitei moșii și totodată i-a trecut toată averea de pe moșie ;

Având în vedere că prin petiția înregistrată la No. 8106 din 1909, Herșcu Helman a chemat înaintea acestui tribunal pe Dimitrie Dobrescu, și Berman Wolfsohn pentru ca conform art. 66 c. pr. civ. să se constate printr'un expert daunele pe care Berman Wolfsohn, arendașul moșiei Focșasca, le-a cauzat lui Dimitrie Dobrescu ;

Având în vedere că Dimitrie Dobrescu a susținut că judecarea acestei cereri este de competența jurisdicțiunii contencioase ; că de oarece Berman Wolfsohn, unul din părâți lipsește, urmează a se face aplicarea art. 151 c. pr. civ. și a se amâna judecarea cererei ;

Având în vedere că pentru a se rezolvî chestiunea, cărei jurisdicțiunii aparține judecarea unei cereri de anchetă *in futurum*, trebuie să ne referim la art. 66 și 104 c. pr. civ. ;

Având în vedere că art. 66, § 1 stabilește că oricine pretinde un drept sau un lucru spre a'l dobândi, în caz de împotrivire din partea datornicului sau deținătorului, trebuie să facă o cerere înaintea tribunalului competent ; că după ce se definește astfel jurisdicțiunea contencioasă, prin alin. IV se stabilește alt principiu, că oricine are interes se constată declarația unui martor, părerea unui expert, o stare de lucruri a unor bunuri mișcătoare sau nemiscătoare, etc., va putea cere judecătorului competente, potrivit art. 58 și următorii din acest cod, chemarea de urgență înaintea sa a părților interesate pentru stabilirea cererei sale ; că, după alin. V, asemenea constatări pot sluji că acte probatorii, potrivit deosebitelor rândueli ale legii ; că deci art. 64, § 4, indică modul de asigurarea unei probe în vederea unui proces viitor ; că acest articol trimite la art. 104 c. pr. civ. care prevede competența jurisdicțiunii grațioase și după care când, pentru deslegarea unei cereri, este nevoie de mijlocirea judecăței, fără însă să se urmărească stabilirea unui drept protivnic față cu părțile, potrivit alin. I de sub art. 66 c. pr. civ. hotărîrea se va da în camera de chibzuire după cererile și scrisurile părților. — Părțile vor fi citate când legea cere asemenea citări. — Acest articol exclude din competența jurisdicțiunii grațioase numai cererile prevăzute de art. 66, § 1 ; că prin urmare cererile făcute conform art. 66, § 4, sunt de competența jurisdicțiunii grațioase, pentru motivul că prin aceste cereri nu se

urmărește stabilirea unui drept protivnic ; că această instituție juridică având de scop asigurarea unei dovezi în vederea unui proces viitor, instanța competente nu se poate lega decât cu citarea părților ;

Având în vedere că, după art. 104 § 3, hotărîrea se dă fără drept de opoziție, că deci nu este loc de a se face aplicarea art. 151 c. pr. civ. ;

Având în vedere că, în fond, Dimitrie Dobrescu a susținut că cererea de anchetă în futurum nu este întemeiată : 1) pentrucă nu s'a stabilit că există vreun raport juridic între dânsul și reclamant ; 2) pentrucă nu este urgență ; apoi a susținut că tribunalul nu este competent de a judecă cererea, de oare ce părâțul Berman Wolfsohn și-a ales domiciliul la București pentru executarea contractului de arendare, și a cerut declinarea competenței ;

Având în vedere că alegerea la domiciliu făcută de Berman Wolfsohn nuste opozabilă lui Herșcu Helman ; că unul din părâți domiciliind în circumscripția acestui tribunal, acțiunea este bine intentată (art. 58 cod. pr. civ.) ; că, dealtfel, incidentul de incompetență este tardiv, fiind propus după ce s'a intrat în discuțiunea fondului, art. 108 c. pr. civ. ;

Având în vedere ca instanța chemată pentru a se pronunța asupra cererii de anchetă *in futurum* nu poate deslegă chestiunile cari sunt relative la fondul dreptului ce formează sau va formă obiectul unui proces viitor și care este de competența jurisdicțiunii contencioase ; că interesul reclamantului este stabilit din momentul ce dovedește că constatarea pe cari o cere, poate sluji în procesul pe care l'a intentat în contra părâților ; că din examinarea punctelor a căror constatare se cere rezultă urgența ei ; că cererea fiind deci întemeiată, urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l membru de ședință Dimitrie Volanschi, admite, etc.

Semnați: Al. Viforeanu, D. Volanschi, C. Scripă.

BIBLIOGRAFIE

A apărut :

Legea Curței de casațiune și justiție, sancționată cu decretul No. 1055 din 24 Martie 1910 și publicată în *Monitorul oficial* No. 288 dela 25 Martie 1910, adnotată în josul fiecărui articol cu discuțiunile parlamentare, cu legile anterioare cari au intervenit dela 1861 până la legea din 25 Martie 1910 și cu articolele corespunzătoare din legea de organizare judecătorească, însoțită de expunerea de motive a proiectului de lege și de rapoartele membrilor Curței de casațiune asupra proiectului și urmată de istoricul instituției Curței de casațiune dela înființarea ei până la legea acum în vigoare, de **George D. Nedelcu**, directorul afacerilor judiciare din Ministerul justiției. — București, Tip. Carol Göbl S-sor I. Rasidescu, 1910.